

Важни дани у септембру

Дан писмености - 8. септембар 2015.

„Писменост је кључна промена и алат за побољшање три главна стуба одрживог развоја: економски развој, друштвени развој и заштита животне средине.“

Кофи Анан, бивши генерални секретар УН-а

Писменост и одржив развој

Писменост је једно од основних људских права, алат за остваривање личног напретка. Успешност образовања ученика зависи од писмености. Добре основне вештине писмености омогућавају успешно учење боље даље образовање и бољи квалитет живота.

Читање, писање, коришћење ИКТ-а и осталих медија доприноси развоју окружења које подстиче писменост. Традиционални концепт писмености подразумева читање, писање и математичке вештине, као и функционалну писменост која повезује писменост са социо-економским развојем. Остала значења писмености упућују на различите потребе појединаца у друштву знања и глобализације.

Тема овогодишњег обележавања Дана писмености је „Писменост и одржива друштва“.¹

Писменост је један од кључних елемената потребних за промоцију одрживог развоја, пошто омогућава људима да доносе исправне одлуке у области економског раста, друштвеног развоја и интеграцију животне средине. Писменост је основ за целоживотно учење и игра кључну улогу у креирању одрживог, напредног и мирољубивог друштва.

Вештине писмености су услов за стицање шире писмености, вештина и понашања и вредности, потребних за креирање одрживих друштава. У исто време, напредак у области одрживог развоја, као што су здравље и пољопривреда, постаје фактор у промовисању писмености.

„Нове технологије, укључујући и мобилне телефоне, пружају прилику да се оствари писменост за све. Ми морамо да инвестирамо више и ја позивам све чланице и све наше партнере да удвоструче напоре, политичке и финансијске, да би се осигурало потпуно препознавање писмености као једне од најмоћнијих чинилаца одрживог развоја. Будућност почиње алфаветом (азбуком).“

Генерални директор УНЕСКО-а

Међународни дан писмености се слави широм света, а главна свечаност ће се одржати у Паризу, 8. и 9. септембра 2015. где ће се разговарати о вези између писмености и одрживог развоја и о иновацијама у подучавању и учењу писмености као континуума вештина у свим областима².

¹ <http://www.unesco.org/new/unesco/events/prizes-and-celebrations/celebrations/international-days/literacy-day/>

² http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/pdf/ILD2015-Draft-agenda-2015_1.pdf

Овогодишње обележавање Дана писмености ће бити посвећено и истраживању веза између писмености и циљева одрживог развоја, који ће бити усвојени на заседању УН крајем септембра 2015.³

Активности у школи:

Дан писмености се обележава 8. септембра, али се могу организовати активности и током једне недеље, или целог месеца у сарадњи са наставницима, родитељима, јавном библиотеком и другим установама културе.

- прикупљање материјала у вези са историјом писма, одабир, израда паноа и припремање и постављање изложбе у школи и јавној библиотеци: Различита писма на територији Србије, Винча, Лепенски Вир, Писани споменици...

- часови у библиотеци – заједнички часови са наставницима: Писменост и врсте писмености данас – Информациона и медијска писменост (ученици проналазе информације потребне за часове у различитим изворима информација уз помоћ наставника и самостално)

- ученици раде литерарне и ликовне радове на тему писмености,
- читање књижевних и научно-популарних текстова и разговор о прочитаном,
- читање текстова на тему решавања сукоба и разговор о тој теми,
- окупљање школских библиотекара, ученика и родитеља у општинској библиотеци, разговор о важности писмености и читања, о врстама писмености данас (информациона, информатичка, медијска...),
- разговор са писцем или неким другим гостом на тему писмености,
- израда флајера у вези са обележавањем Дана писмености,
- медијска промоција Дана писмености и активности библиотекара.

Циљеви:

- развијање читалачке писмености код ученика,
- промоција читања и развијање читалачких способности ученика;
- развијање информационе писмености код ученика и формирање навика за самостално налажење информација,
- развијање медијске, дигиталне и информатичке писмености,
- развијање осећања толеранције и сарадње,
- помоћ ученику да развије критички однос према изворима знања
- подстицање на креативност (израда литерарних, ликовних радова, илустрација, флајера...).

Дан европских језика, 26. септембар

Европска година језика 2001, коју су заједнички организовали Савет Европе и Европска унија, укључила је милионе људи из 45 држава учесница. Активности организоване тим поводом прославиле су језичку разноликост у Европи и промовисале учење језика. Након тога, Веће Европе прогласило је Европски дан језика, који се слави 26. септембра сваке године. Општи циљеви су:

- упозорити јавност на важност учења језика и разноликост распона научених језика, како би се повећала вишејезичност и међукултурно разумевање;
- промовисати богату језичку и културолошку разноликост Европе, коју треба неговати и сачувати;
- подстицати целоживотно учења језика у школи и изван ње, било за студијске сврхе, за професионалне потребе, за потребе мобилности или за ужитак и размене.

³ <http://sd.iisd.org/events/70th-session-of-the-un-general-assembly-unga-70/>

Дани европске баштине, септембар 2015.

Дани европске баштине, програм Савета Европе и Европске комисије, у Европи трају већ 23, а у Србији 13 година. Разлог за успешност овог програма је препознавање значаја културног наслеђа, које представља корене из којих црпимо осећај идентитета и припадности, како једној ужој заједници, тако и широј, европској заједници, а кроз богатство разноликости настало вишевековним контактима, утицајима и разменама између народа и култура.⁴

Овогодишња тема којом ће бити обележени Дани европске баштине у Србији је „Стари и традиционални занати – очување и одржање“.

Стари занати, као одраз традиционалних знања, имају изузетно важно место у осликавању нематеријалног и материјалног богатства културе једног народа. Исто тако, они су у прошлости, кроз размену и промет занатских производа доприносили културним и цивилизацијским прожимањима и повезивањима међу народима.

Као и у највећем броју европских земаља, тако су и код нас стари занати, услед развоја науке и технологије и масовне индустријске производње, пред потпуним гашењем, а неки су већ потпуно угашени. Како би се очували занати који су до данас опстали, а као крајњи циљ и одржали, потребне су организоване акције на свим нивоима. Исто тако потребно је сагледавање заната са више аспеката: аспекта културног наслеђа, како нематеријалног, тако и материјалног, уметничког, али и економског.

⁴ <http://www.kultura.gov.rs/lat/aktuelnosti/dani-evropske-bastine-2015--godine--stari-i-tradicionalni-zanati-%E2%80%93-ocuvanje-i-odrzanje>